

College van Burgemeester & Wethouders
Postbus 10153
5100GE – Dongen

Tel.: 14-0162 // dhr. H.W. van der Molen – afd. team maatschappelijk beleid

Betreft: voorstel om te komen tot een monument / gedenkplaat / beeld m.b.t. dhr. Koos Aarts .

Zeer geacht College van Burgemeester en Wethouders,

Zo'n eeuw geleden telde Dongen een inwoner van internationale faam, een techniekpionier die Dongen tot ver over de landgrenzen op de kaart zette. Deze persoon, J.G. (Koos) Aarts (1864 – 1929), is sindsdien in de vergetelheid geraakt. Maar zo'n vijftien jaar terug is weer meer belangstelling voor hem en zijn activiteiten gekomen, mede door enige artikelen van Dr. W.H.P.M. van Hooff, medewerker Stichting Historie der techniek, TU-Eindhoven.

Toch is helaas nog steeds niet in Dongen, noch in Nederland algemeen bekend, dat in Dongen de allereerste Nederlandse auto's zijn gefabriceerd, al in 1899. Dit onder de bezielende leiding van Koos Aarts. Daarnaast was hij onder meer de grondlegger van een nieuw procedé voor de watergasproductie, toegepast in Amsterdam en elders. Eén van zijn medewerkers bij de automobielpeductie, Marinus Entrop (1874 – 1962), heeft in 's Gravenmoer, in navolging van dhr. Aarts ook enige automobielen heeft geproduceerd. Entrop verkreeg in 2009 al een eigen monument in 's Gravenmoer.

Ondertekenaars van deze brief verzoeken u dan ook om te willen overwegen om tot een blijvende herinnering aan Koos Aarts te komen in Dongen, in de vorm van een monument / gedenkplaat / beeld en dit te laten plaatsen in de omgeving van zijn vroegere woonadres aan de Lage Ham (nr?).

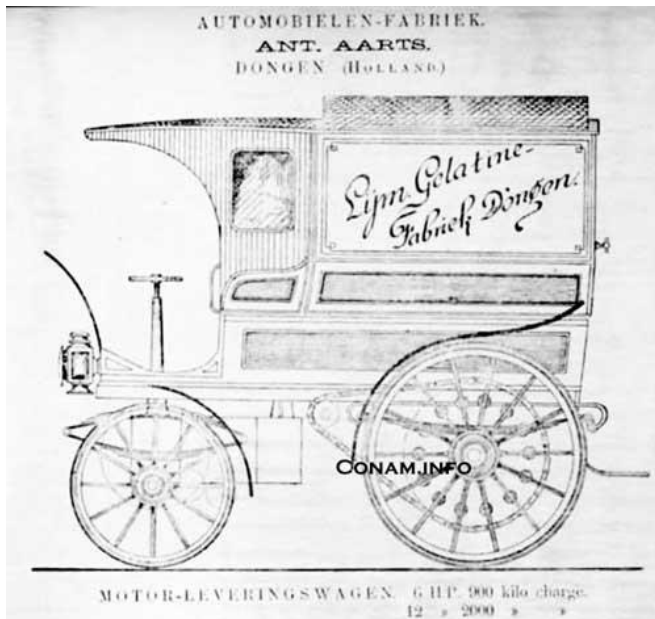
Drs. L. van der Hoeven, Heuvel 20; 5101TD – Dongen; 0162-371033; info@cbsm.nl

===== BIJLAGE : BIOGRAFISCHE NOTITIE DHR. J.G. AARTS =====

BIJLAGE : betreffende dhr. K. Aarts (1864 – 1929). Uit:

http://www.cbsm.nl/upload/artikelen/heuvel_20_in_dongen.pdf (p. 4 en 5)

Ondanks dat geringe aantal ingezetenen aan het begin van de 20ste eeuw, blijkt dit dorp toch ook in de vaart-der-volkeren mee te gaan. Zo worden er de allereerste Nederlandse auto's in 1899 gefabriceerd onder de bezielende leiding van J.G. (Koos) Aarts (1864 – 1929)ⁱ. Dat is slechts drie jaar nadat de eerste auto tot de Nederlandse wegen is toegelaten. Onder leiding van Franse ingenieurs ging de Eerste Nederlandsche Automobielpeductie 'Neerlandia' van start. Door onderlinge onenigheid zijn er slechts enige voertuigen geproduceerd. Wel werden in eigen beheer motoren vervaardigd. In 1900 kreeg Aarts een rijvergunning voor een waarschijnlijk door hemzelf geproduceerde automobielpeductie. Daarnaast richtte hij een Maatschappij op tot Exploitatie van Automobielpeducties in Nederland, die de eerste autobusdiensten in Nederland verzorgde. Op 5 maart 1900 kreeg deze Maatschappij toestemming voor het berijden van de Rijkswegenⁱⁱ. Een voormalig werknemer van Aarts 'Neerlandia', Marinus Entrop start vervolgens een eigen bedrijf dat [fietsen](#) produceert in 's Gravenmoer. In [1909](#) bouwde hij een zogenaamde [Tricar](#), die een kruising vormde van een motorfiets aan de voorkant en die van een auto aan de achterzijde. Ook bouwde Entrop daarna een [dubbeldekker](#) op een [vrachtwagenchassis](#). Hiermee begon hij een autobusdienst, maar er vond geen verdere voertuigenfabricage plaatsⁱⁱⁱ.

J.G. (Koo) Aarts (1864 – 1929)

ⁱ <http://www.thuisinbrabant.nl/personen/a/aarts,-koo>

ⁱⁱ Voordracht 18-01-2000 Heemkunde Kring Dongen door W.H.P.M. van Hooff, medewerker Stichting Historie der techniek, TU-Eindhoven.

- "K.J. Aarts (1864 – 1929), leerfabrikant, automobielpionier maar bovenal een ondernemend uitvinder"; BN-deStem, 7-14-21 en 28 okt 1999.
- Vries, de, L.; "De dolle entree van de automobiel en velociepee"; Bussum, de Haan, 2de druk 1973, p. 124.
- Visser, J; Dicke, M.; Zouwen, van der, A.; "Nederlandse ondernemers 1850-1950 – Noord-Brabant, Limburg, Zeeland"; Walburgpers, Zutphen, ISBN 9789057306495; p. 30 – 35.
- Contactgroep automobiel- en motorrijwielhistorie:

ⁱⁱⁱ [http://nl.wikipedia.org/wiki/Entrop_\(autofabrikant\)](http://nl.wikipedia.org/wiki/Entrop_(autofabrikant)); "Documentaire maker zoekt nog steeds informatie over Mainus Entrop"; Weekblad voor Dongen, 29-01-209, p. 5 en 01-11-2012 "Borstbeeld Brabants eerste autobouwer Marinus Entrop onthuld" .